

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvvm Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvvm Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

1 Iuramento qui promisit aliquid non facturum, id faciendo peccat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

Testimonium literarum Penitentiariae, quante auctoritatis sit.

DECISIO I.

Ex consil. 4. in Novis, deest in antiquis.

Sicut antiquitas decem, aut saltem 30. annorum facit presumi in omnes actus etiam extrinsecos, in eisque interuenisse solennitates, ac requisitam agentium potestatem; ita etiam & duo antiqua instrumenta transumpti, in quo refertur ipsum originale, ad ius patronatus alicuius probationem sufficere videntur.

DECISIO II.

Ex consil. 4. in Novis, deest in antiquis.

Quamuis Maior Penitentiarius antequam per Pium V. extrau. 85. inc. in omnib. 1569. officium Penitentiariae restringeretur a forum conscientiae de absolutionibus & dispensationibus, quas in utroque foro faciebat, publicum testimonium dabat; tamen nec ipse, nec ij, quibus ut in dicto foro conscientiae absoluant, & dispensent, mādāt, iustitiam illud dare possunt, sed neque si darent, aliquid iudicaret; quia licet iudex f. r. exterioris viso tali instrumento, & cessante aduersario, dissimulare posset, ac ita se gerere cum praedictis, ac si ligati non essent in praedictum tamē parus, tali instrumento fidem adhibere non teneretur.

TITVLVS XIII.

De iureiurando.

SYMMARIVM.

1. Iuramento qui promittit aliquid non facturum, id faciendo peccat.
2. Procurator post mortem mandantis, iuramentum decisorium deferre non potest.
3. Iuramentum de non ludendo, saltem ad ludos malos, seruandum, sed ex causa relaxari potest, etiam ab Episcopo.
4. Iuramentum vi extortum non obligat, conditionale sic, sed facile remittitur.

DECISIO I.

Ex consil. 1. alias 3.

Qui accepto mandato de renunciando beneficium in fauorem suum, cum iuramento promittit, se non usurum illo mandato, nisi reseruata certa pensione alicui; si postea illo utatur, & post requisitam possessionem rogatus, ut se obliget ad soluendam pensionem, quam reseruari voluit resignans ad certa opera pia, quamuis peccet uiendo praedicto mandato ad resignandum contra suum iuramentum, cap. Si vero, de iure iur. & c. quamuis, de pact. in 6. nullam tamen ex illius iuramenti transgressione irregularitatem, aut inhabilitatem ad beneficium illud retinendum incurrit, Arg. cap. quarelam, & c. tua, de iureiur. nec post adeptam possessionem beneficij aliquid in signum gratitudinis, vel paupertatis, vel subuentionis intuitu, resignanti soluens, quoad forum conscientiae, simoniam committit, c. Tua de simonia Man. ca. 23. n. 107. quia intentio, & animus resignantis, ut resignatarius hoc vel illud faciat post habitum beneficium, nihil nocet, quod id forum conscientiae, nisi exprimitur, & deducatur in pactum: Hanc tamen gratitudinem resignatarius erga resignantem caute exercere debet, ne quoad forum exterius virtute Bullae Pij V. Extrauag. intolerabilis, edita anno 1569 quae est 87. in ordine, Ma. c. 23. nu. 110. confidentia praesumi possit.

DECISIO II.

Ex consil. 2. alias 5.

Procurator constitutus in causa ciuili, & factus Dominus litis, mortuo suo principali, re integra nec subire, non deferre iuramentum litis decisorium potest, non

solum, quia mandatum procuratoris regulariter re integra morte mandantis expirat, Clem. si. de procur. ca. Mandantis, de offic. deleg. inter causas, ff. mandati, sed etiam quia iuramentum decisorium, specialissimum mandatum requirit, quale procurator, mortuo mandante habere non potest.

DECISIO III.

Ex consil. 3. alias 1.

Irans non ludere ad Cartillam, siue cartretam, siue Primeram, & similes ludos vetitos, & malos, sub pena adeundi Ierosolymam, promissum seruare tenetur, illamque si iuramentum fregit adire obligatur, sicut obligatur, qui voueret non ludere sub simili pena, & ludere illicite potest tamen iuramentum illud iusta de causa etiam ab Episcopo relaxari, sicut & votum, Man. c. 12. nu. 75. Per Cruciatam vero a fractione iuramenti, quamuis non voti adeundi Ierosolymam Confessarius absolueret potest, Cum iuramenti relaxatio de adeundo terram Sanctam Papae reseruata non sit, sicut est relaxatio voti ipsius faciendi, cap. ex multa, de voto, & gl. ibi, & Extrau. Etsi d. omni, de p. & remis. Man. d. num. 75. & praesertim cum dispensatio huius non concedatur specialiter confessario legitime per Cruciatam electo, sicut illius; Sicut econtra aliquando per Iubilaeum relaxari potest a Confessario votum adeundi Ierosolymam, & non iuramentum, cum in eo solum detur facultas dispensandi super votis nulla facta mentione de iuramentis, quae sunt diuersa ab illis, & a diuersis non fit illatio, l. Papinianus, ff. de minoribus, maxime in dispensationibus, quae sunt odiose, & exorbitantes, c. quae a iure, de reg. iur. in 6.

DECISIO IV.

Ex consil. 4. alias 2.

Quamuis iuramentum absolute metu, seu vi praescriptum cum vix inueniri poterit, eo quod voluntas hominis ad actum aliquem immediate ab ea produciunt volendum, aut nolendum vi praescripta cogi non possit, S. Th. 1. 2. quaestio. 9. artic. 4. & 5. Man. prelu. 6. nu. 2. & 4. violentum autem sit a principio extrinseco, passio non operante; huiusmodi tamen iuramentum violententer vi praescripta factum, iurantem non obligat, cap. Sacris, de his, quae vi, c. presbyteros, d. 36. conditionale vero praestitum, modo licitum sit, iurantem obligat, c. verum, si veros de iureiur. quamuis absolutio in tali casu iuste peti possit, & praestanda sit, c. 1. & c. debitores tit. eo.

TITVLVS XIV.

De praescriptionibus.

SYMMARIVM.

1. Beneficij onera in fundatione posita, implenda sunt, nisi legitima praescriptione sublata sint.
2. Praescriptione 40. annorum res aliena iuste possidetur.

DECISIO I.

Ex consil. unico in vtrisque.

Licet regulariter qualitates, & onera a patrono in fundatione beneficij imposita sub peccato, tam iure antiquo, c. Eleutherius 18. q. 2. & c. c. dilectus, de consil. & c. super eo, de iurepatr. quae nono Cōc. Tr. scilicet 13. c. 5. de resimplenda, & seruanda sint; quia tamen lex posita a patrono in fundatione beneficij, firmiter esse non potest quia lex posita a Papa in Ecclesia gubernatione, cum a potentiori causa maior producat effectus, l. cum multa, C. de bo. qua. lib. ideo sicut lex aliqua sine a Papa, siue Regis a principio non recepta, nec seruata, non ligat, c. in istis, §. leges, d. 4. & Felin. c. 11. de reug. & pacita neque lex patroni beneficio in fundatione imposita ab initio nec recepta, nec seruata, vim obligandi beneficij, aut in foro exteriori, aut interiori habet, sed beneficijario sufficit, quod lex illa vel non monstretur esse a principio seruata, quia facta non praesumuntur, nisi probentur, c. cum in iure, de offic. deleg.